

DARASA LA NNE

Hapa chini ni vipaumbele vya wanafunzi wote wa darasa la nne kufaulu wanapomaliza darasa la nne. Baadhi ya dhana hizi zinapaswa kueleweka kufikia katikati ya mwaka. Wengine mwishoni mwa mwaka. Kufaulu kwa dhana hizi kutamruhusu mtoto wako kufaulu katika alama za baadaye kwani mafunzo yote ya siku zijazo yanajengwa juu ya ujifunzaji wa sasa.

KUSOMA NA KUANDIKA:

- Husimbua maneno mengi ya silabi isiyojulikana.
- Husoma na kuelewa maandishi ya kiwango cha daraja kwa urahisi, kujisahihisha inavyohitajika.
- Huchanganua mada ya matini kwa kutumia ushahidi.
- Inafafanua na kuchanganua vipengele vya hadithi (wahusika, mazingira na matukio).
- Huchanganua mawazo makuu na kutaja ushahidi unaounga mkono.
- Huamua maana ya msamiati na jinsi maneno hayo yanavyounda maana ya matini.
- Anaeleza jinsi mwandishi anavyounda mkono madai kwa sababu na ushahidi.
- Hulinganisha na kulinganisha matini mbili kwenye mada moja.
- Huandika maoni yaliyo wazi na yaliyopangwa yenye utangulizi, aya za mwili (sababu na ushahidi), na hitimisho.
- Hutoa sentensi kamili, kutambua na kusahihisha vipande na utekelezaji. Hutumia maneno yanayochanganyikiwa mara kwa mara kwa usahihi, kama vile, pia, na mbili.
- Hubainisha maana ya maneno yasiyojulikana na yenye maana nyingi kwa kutumia vidokezo vya muktadha, viambishi awali, viambishi tamati na mzizi wa maneno.

HESABU:

- Tatua matatizo ya maneno ya hatua nyingi kwa herufi kwa wasiojulikana.
- Tambua jozi za kipengele na wingi wa nambari
- Tambua nambari kama kuu au mchanganyiko
- Tambua kwamba tarakimu ni mara kumi zaidi ya tarakimu sawa katika sehemu ya kulia kwake.
- Soma nambari zenye tarakimu nyingi katika namna mbalimbali.
- Andika nambari zenye tarakimu nyingi katika namna mbalimbali.
- Linganisha nambari za tarakimu nyingi kwa kutumia $>$, $=$, na alama za $<$.
- Ongeza kwa ufasaha kati ya 1,000,000
- Toa kwa ufasaha kati ya 1,000,000
- Zidisha hadi tarakimu nne kwa nambari ya tarakimu moja kwa kutumia mkakati wa thamani ya mahali.
- Zidisha tarakimu mbili kwa nambari ya tarakimu mbili kwa kutumia mkakati wa thamani ya mahali.

- Gawanya hadi nambari ya tarakimu nne kwa nambari ya tarakimu moja kwa kutumia mkakati wa thamani ya mahali.
- Linganisha sehemu kwa kutumia $<$, $=$, na $>$.
- Ongeza sehemu chini ya 1.
- Ondoa sehemu chini ya 1.
- Ongeza nambari zilizochanganywa na madhehebu kama.
- Ondoa nambari zilizochanganywa na denomineta kama.
- Tatua matatizo ya maneno kwa kuongeza sehemu.
- Tatua matatizo ya maneno kwa kutoa sehemu za sehemu.
- Zidisha sehemu kwa nambari nzima.
- Tatua matatizo ya neno yanayohusisha kuzidisha sehemu kwa nambari nzima.
- Tambua hatua za pembe kama nyongeza.
- Pata pembe zisizojulikana kwa kutumia kuongeza na kutoa.

MASOMO YA KIJAMII:

- Uliza na ujibu maswali kuhusu uhamiaji na makazi.
- Tumia ushahidi kutoka vyanzo vingi kujibu maswali yenye changamoto.
- Tengeneza madai ili kujibu maswali yenye changamoto.
- Huonyesha uwezo wa kubainisha jinsi aina mbalimbali za serikali zinavyokuza maadili ya kiraia na kuzingatia kanuni za kidemokrasia.
- Huonyesha uwezo wa kueleza jinsi sheria zinavyoboresha jamii na kujaribu kukidhi mahitaji ya wananchi.
- Eleza jinsi uhamaji unavyoathiri makundi mbalimbali katika makoloni 13.
- Eleza mifano ya migogoro na ushirikiano kati ya makundi mbalimbali kutoka Ulaya Exploration hadi 13 makoloni kama wao kukutana wao kwa wao.
- Huonyesha uwezo wa kulinganisha sifa za kitamaduni za vikundi vilivyohama au kuletwa kwa lazima Marekani.
- Inaonyesha uwezo wa kuchanganua jinsi eneo la kikanda linaweza kuathiri makazi ya watu na harakati kwa kutumia rasilimali mbalimbali.
- Inaonyesha uwezo wa kulinganisha na kulinganisha njia tofauti za serikali kuingiliana na uchumi.
- Inaonyesha uwezo wa kuelezea uhusiano kati ya upatikanaji wa rasilimali, gharama za fursa, uhamiaji na makazi.

SAYANSI:

- Fafanua tatizo la kubuni rahisi.
- Tengeneza suluhu kwa tatizo.
- Panga na ufanyie uchunguzi kwa kujitegemea au katika kikundi kidogo.
- Jenga na ueleze uhusiano kati ya kasi ya kitu na nishati ya kitu.
- Tambua ushahidi kwamba nishati inaweza kuhamishwa.
- Uliza maswali na utabiri matokeo kuhusu mabadiliko ya nishati wakati vitu vinapogongana.
- Eleza jinsi rasilimali za mafuta zinapatikana na jinsi zinavyoathiri mazingira.

- Mimea na wanyama wana miundo ya ndani na nje ambayo huwasaidia kuishi.
- Eleza kwamba wanyama huchakata taarifa kutoka kwa hisi zao na kukabiliana na vichochezi kwa njia tofauti.
- Tengeneza kielelezo cha kuelezea jinsi mwanga unaoakisi kutoka kwa vitu na kuingia kwenye jicho huruhusu vitu kuonekana.
- Tambua ruwaza katika miamba ili kueleza mabadiliko katika mandhari.
- Angalia na kupima athari za hali ya hewa, mmomonyoko wa ardhi, na utuaji.
- Changanua data kutoka kwa ramani ili ueleze ruwaza kwenye Dunia.
- Tengeneza na ulinganishe suluhu za athari za binadamu kwenye michakato ya asili.
- Unda mfano wa mawimbi ili kuonyesha ruwaza katika amplitude na frequency.
- Tengeneza na ulinganishe suluhu zinazoonyesha ruwaza zinaweza kutumika kuhamisha taarifa.